

בבא קמא פו

שאלה: בעא מיניה רבי אלעזר מרב: החובל בבת קטנה של אחרים, חבלה למי?

- מי אמרינן: כיון דאקני ליה רחמנא שבח נעורים לאב, חבלה נמי דאבוה הוי, מאי טעמא? דהא אפחתה מכספה
 - או דילמא
 - שבח נעורים הוא דאקני ליה רחמנא, דאי בעי לממסר לה למוכה שחין מצי מסר
 - אבל חבלה, כיון דאי בעי מתחבל בה לא מצי חביל, לא קנייה ליה רחמנא?
- תשובה: אמר ליה: לא זכתה התורה לאב אלא שבח נעורים בלבד.

תירוץ	קושי נגד תשובת רב ממקורות תנאיים
אמר אביי: מודה רב בשבת, דמעשה ידיה עד שעת בגרות דאבוה הוי.	משנה : החובל בעבד עברי - חייב בכולן, חוץ מן השבת בזמן שהוא שלו!
הכא נמי בשבת	ברייתא : החובל בכנו גדול - יתן לו מיד, בכנו קטן - יעשה לו סגולה; החובל בבתו קטנה - פטור, ולא עוד, אלא אחרים שחבלו בה - חייבין ליתן לאביה!

קושי על דברי הברייתא השנייה:

ברייתא 1:	ברייתא 2:	הסתירה
החובל בכנו גדול - יתן לו מיד, בכנו קטן - יעשה לו סגולה; החובל בבתו קטנה - פטור, ולא עוד, אלא אחרים שחבלו בה - חייבין ליתן לאביה!	החובל בכנו ובכנותיו של אחרים, גדולים - יתן להם מיד, קטנים - יעשה להם סגולה, בכנו ובכנותיו שלו - פטור!	
כשאין סמוכין על שלחנו	כשסמוכים על שלחנו	התירוץ

קושי על הברייתא הראשונה לפי התירוץ: במאי אוקימתא לקמייתא? בשאין סמוכין על שלחנו, אי הכי, אימא סיפא: **החובל בבתו הקטנה - פטור**, ולא עוד, אלא **אחרים שחבלו בה - חייבין ליתן לאביה**; לדידה בעי למיתב לה, דבעיא מזוני! ואפי' למי"ד: יכול הרב לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך, הני מילי בעבד כנעני, דאמר ליה: עביד עבידתא כולי יומא ולאורתא זיל סחר ואכול, אבל עבד עברי, דכתיב: **כי פור וצאק, עמך במאכל, עמך במשתה** - לא, כל שכן בתו!

תירוץ: כדאמר ר' בריה דרב עולא לא נצרכה אלא להעדפה הי"נ לא נצרכה אלא להעדפה.

קושי על הברייתא השנייה לפי התירוץ: במאי אוקימתא לברייתא? בסמוכין על שלחנו, גדולים - יתן להם מיד, קטנים - יעשה להם סגולה, אמאי? לאביהם בעי למיתבי! **תירוץ**: אמרי: כי קא קפיד - במידי דקא חסר, במידי דאתא מעלמא לא קפיד. **קושי**: והא מציאה דמעלמא קאתי להו וקא קפיד!

תירוץ: אמרי: רווחא דקאתי להו מעלמא ולית להו צערא דגופייהו בגוה - קפיד, אבל חבלה דאית להו צערא דגופייהו ומעלמא קאתי להו - לא קפיד. **קושי**: והא התם דאית לה צערא דגופא ומעלמא קאתי לה, וקא קפיד! דקתני: **ולא עוד, אלא אחרים שחבלו בה - חייבין ליתן לאביה!**

תירוץ: אמרי:

- התם דגברא קפדנא הוא, דהא אין סמוכין על שלחנו, אפילו במידי דאתי להו מעלמא קפיד,
- הכא דלאו גברא קפדנא הוא, דהא סמוכין על שלחנו, כי קא קפיד - במידי דקא חסר ליה, במידי דאתי להו מעלמא לא קפיד.

ברייתא 1:	ברייתא 2:
החובל בכנו גדול - יתן לו מיד, בכנו קטן - יעשה לו סגולה; החובל בבתו קטנה - פטור, ולא עוד, אלא אחרים שחבלו בה - חייבין ליתן לאביה!	החובל בכנו ובכנותיו של אחרים, גדולים - יתן להם מיד, קטנים - יעשה להם סגולה, בכנו ובכנותיו שלו - פטור!
כשאין סמוכין על שלחנו	כשסמוכים על שלחנו
להעדפה	לאו גברא קפדנא הוא, דהא סמוכין על שלחנו, חבלה דאית להו צערא דגופייהו ומעלמא קאתי להו - לא קפיד.
גברא קפדנא הוא, דהא אין סמוכין על שלחנו, אפילו במידי דאתי להו מעלמא קפיד	

